

**XIII SAVETOVANJE SAVEZA EKONOMISTA
JUGOSLAVIJE
BUDVA 24-26 Jun 2003**

**OTKUP PREDUZEĆA OD
STRANE RADNIKA
SEECAP**

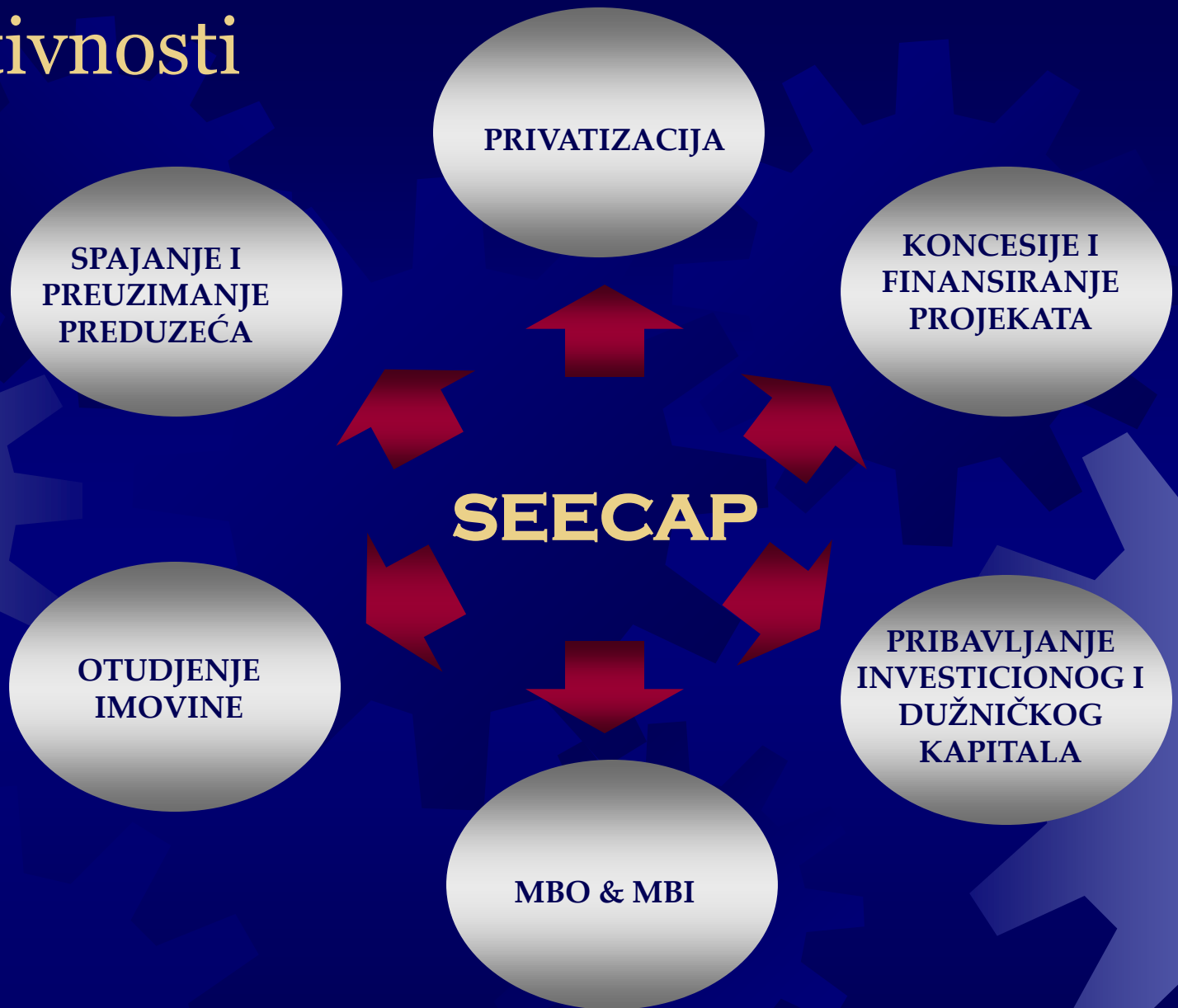
SEECAP doo

- ✱ Investiciona banka/finansijski konsultant
- ✱ Posluje iz Beograda i Londona
- ✱ Pokrivamo sve zemlje Jugoistočne Evrope/Balkana
- ✱ Eksperti iz oblasti investicionog bankarstva, finansija, računovodstva i prava
- ✱ Veći broj specijalizovanih stručnih saradnika koji se angažuju po potrebi

SEECAP doo – nastavak

- ✦ Korespondenski odnosi i saradnja sa domaćim i inostranim bankama, investicionim fondovima i konsultantima
- ✦ Kreativnost u pristupu poslu i rešavanju zadataka, pažnja usmerena na detalje i preciznost i profesionalni odnos prema klijentu
- ✦ Kombinacija znanja i iskustva stečenih na projektima u drugim zemljama sa prisustvom u SCG

Aktivnosti

ENERGETIKA

*Privatizacija naftne
kompanije Beopetrol*

Ko-savetnik

2003

Industrijska proizvodnja

*Privatizacija Srpske
fabrike stakla*

Ko-savetnik

2003

*Privatizacija Industrije
stakla Pančevo*

Ko- savetnik

2003

*Privatizacija Keramike
Mladenovac*

Ko- savetnik

2003

*Privatizacija Porcelana
Zajecar*

Ko- savetnik

2003

POLJOPRIVREDA

Privatizacija :

Vine and Juice
Producer

»Vinozupa«

Ko-savetnik

2002

Privatizacija :

Meat and Delicatessen
Industry

»Mesokombinat«

Ko- savetnik

2002

Privatizacija :

Brewery

»Valjevska pivara«

Ko- savetnik

2002

Privatizacija :

Grain Trader and
Wheat Producer

»Zitopromet«

Ko- savetnik

2002

Privatizacija :

Ko- savetnik

2002

Privatizacija :

Ko- savetnik

2002

Privatizacija :

Meat and Delicatessen
Industry

»MIP Požarevac«

Ko- savetnik

2002

PRERADA DRVETA

*Privatizacija DP kartonska
ambalaža*

Ko- savetnik

2003

*Privatizacija Kopaonika
Fabrike lesonita*

Ko- savetnik

2003

*Privatizacija SIK
Fabrike šper-ploče*

Ko- savetnik

2003

*Privatizacija Ukrasa
Fabrike nameštaja*

Ko- savetnik

2003

*Privatizacija Sloge Fabrike
nameštaja*

Ko- savetnik

2003

za
ekonomista JU 24-26 jun 2003

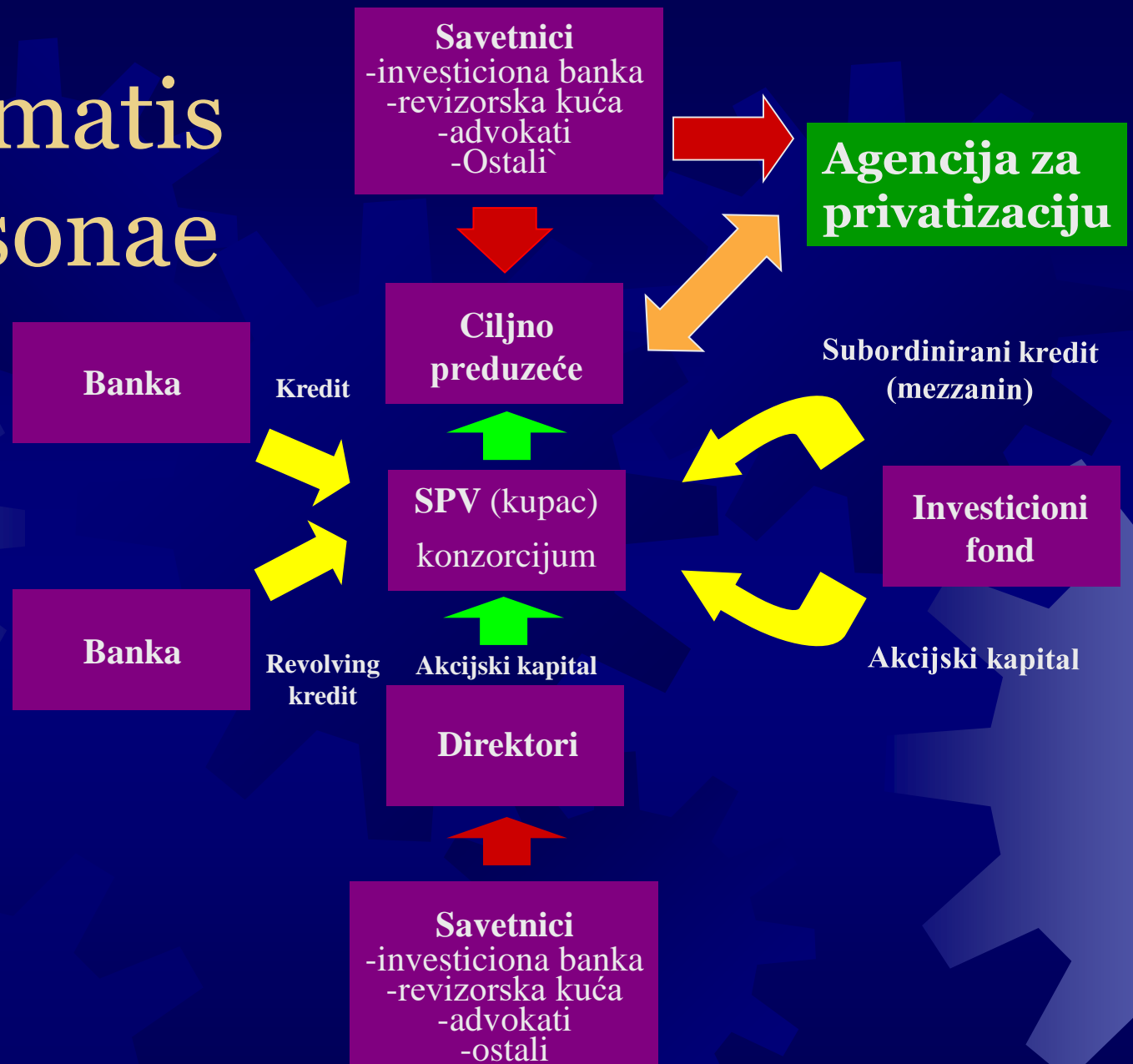
Terminologija

- ★ **LBO – leveraged buy out** – kupovina preduzeća na kredit
 - *Barbarians at the Gate – B. Burrough i J. Helyar*
- ★ **MBO – menagement buy out** – preuzimanje preduzeća od strane sadašnje uprave
- ★ **MBI – menagement buy in** – preuzimanje od strane nove uprave
- ★ **MEBO – menagement employee buy out** – krug budućih akcionara se proširuje i na radnike

SPECIFIČNOSTI

- ☀ Proizvodne delatnosti
- ☀ Usluge
- ☀ Preduzeća sa značajnim ili vrednim nepokretnostima

Dramatis Personae

Srpski scenario

- ✱ Javlja se u aukcionarskoj ili [redje] tenderskoj privatizaciji
- ✱ Nerazvijeno finansijsko tržište (oblici kapitala i raspoloživi finansijski instrumenti)
- ✱ Nedostupnost ili nekorišćenje adekvatnih konsultantskih usluga
- ✱ Učešće državnih organa (Agencija, Ministarstva itd)

Faze MBO

- ✱ Priprema i upoznavanje sa problemom
- ✱ Identifikacija finansija i struktuisanje
- ✱ Otkup i kompletiranje transakcije

1 Pripremna faza

➤ Odluka Agencije o

- Aukcijskoj prodaji
- Tenderskoj prodaji
- Prodaji iz portfelja Akcijskog fonda

➤ Preliminarna analiza (due diligence)

- u proizvodnim delatnostima – imovine preduzeća + dinamike prihoda
- u uslužnim delatnostima bez značajnih osnovnih sredstava – dinamike prihoda
- u preduzećima sa vrednim nepokretnostima- sredstva koja se mogu dati u hipoteku

Pripremna faza (nastavak)

- ✱ **Upoznavanje sa predmetom poslovanja preduzeća**
- ✱ **Priprema Dugoročnog plana poslovanja (Business plan) i Finansijskog modela**
- ✱ **Procena vrednosti preduzeća:**
 - ✱ knjigovodstvena
 - ✱ tržišna – DNT
 - ✱ vrednost koju su radnici kao budući akcionari spremni da plate
 - ✱ vrednost koju su drugi spremni da plate

2. Izvori finansiranja i struktura

- ✱ Selekcija i izbor finansijske institucije
- ✱ Priprema i dostavljanje indikativnih uslova kreditiranja
- ✱ Prezentacija finansijerima, pregovori sa njima, priprema kreditne dokumentacije
- ✱ Struktuisanje transakcije
- ✱ Saradnja sa brokerima i drugim konsultantima
- ✱ Menadžment i koordinacija projekta

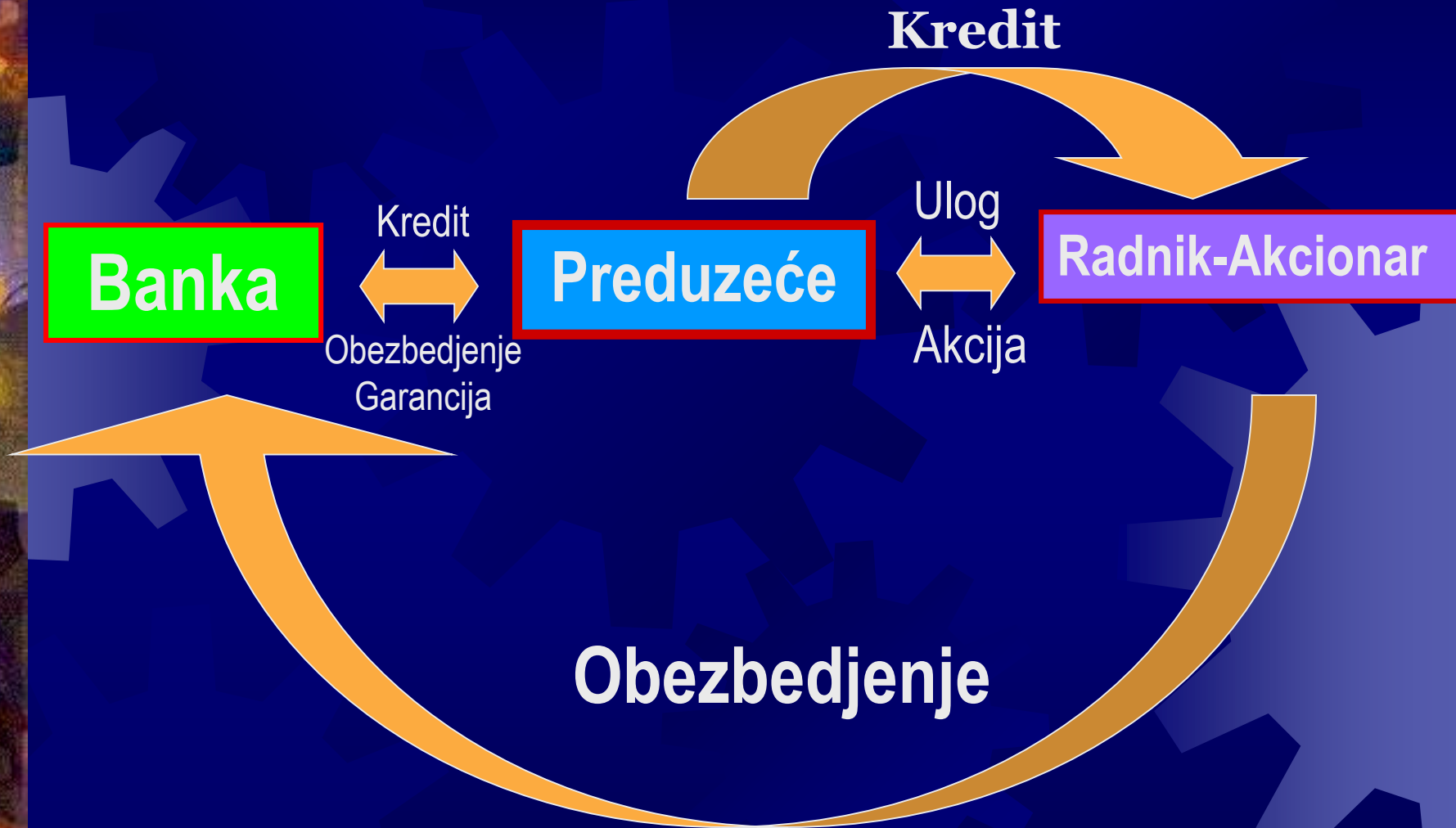
Struktura MBO u Srbiji

Model 1

Struktura MBO u Srbiji

Model 2

Nedostaci ovih modela

- ☀️ Mogućnost otkupa je limitirana vrednošću lične [nepokretne] imovine učesnika I/ili vrednošću nepokretne imovine preduzeća koja može garantovati uzete kredite
- ☀️ Naročito pogodja uslužne delatnosti bez nepokretnosti ili proizvodne delatnosti sa niskom [likvidacionom] vrednošću osnovnih sredstava
- ☀️ Kako eliminisati ove ograničavajuće faktore?
 - ☀️ Kroz kreditiranje budućih prihoda preduzeća ili
 - ☀️ Angažovanjem većeg broja akcionara što kasnije može imati neželjene efekte

Plan poslovanja i Finansijski Model

- ✱ Najvažniji dokumenti u MBO transakciji
- ✱ Daju analizu istorijskog i budućeg poslovanja preduzeća
- ✱ Omogućuje svim učesnicima da sagledaju profitabilnost transakcije, vrednost preduzeća, uspešnost u poslovanju, budući rast i razvoj
- ✱ Omogućuju planiranje prihoda, rashoda, tokova novca, dodatnih kredita, perioda odplate kredita
- ✱ Vrednost ovih MBO transakcija znatno premašuje personalno bogatstvo učesnika ili vrednost imovine preduzeća
- ✱ U našim uslovima bi omogućio manjem broju radnika da se pojavi na tenderskim privatizacijama i ravnopravno konkuriše stranim investitorima
- ✱ Naročito primenljiv za otkup akcija iz portfelja Akcijskog fonda radi povećanja ili kompletiranja postojećih ličnih portfelja

Kontakt:

Zoran Mitić
Partner

SEECAP d.o.o
Maršala Birjuzova 22
11 000 Beograd
Srbija i Crna Gora
Tel: +381 (0)11 328 3100
Fax: +381 (0)11 328 3101
Mobilni: +381 (0)63 377 960
Email: zoran.mitic@seecap.com

Michael Webster
Partner

SEECAP d.o.o
Maršala Birjuzova 22
11 000 Beograd
Srbija i Crna Gora
Tel: +381 (0)11 328 3100
Fax: +381 (0)11 328 3101
Mobilni: +381 (0)63 377 980
Email: michael.webster@seecap.com